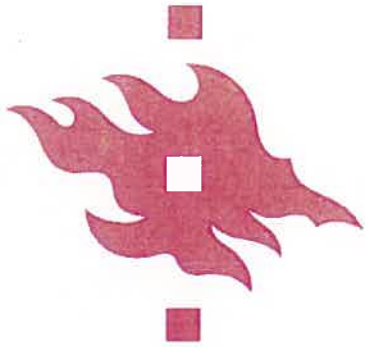

Hänv.: Begäran om utlåtande 24.9.2012, VM188:00/2009
Ärende: Utlåtande över förslaget till svensk- och engelskspråkiga versioner av den kommunala ordlistan

Till finansministeriet

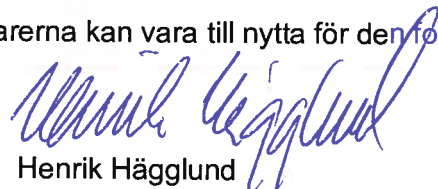
Finansministeriet har begärt utlåtande från Svenska social- och kommunalhögskolan vid Helsingfors universitet över förslaget till svensk- och engelskspråkiga versioner av den kommunala ordlistan. Svenska social- och kommunalhögskolan har bekantat sig med den svenska versionen av ordlistan och ger några kommentarer till den. Högskolan har inte kompetens att uttala sig om den engelskspråkiga versionen av ordlistan.

Det är mycket välkommet att en kommunal ordlista av denna typ har utarbetats och att den översatts till både svenska och engelska. Det finns ett stort behov i olika delar av samhället för en dylik ordlista och det har samtidigt funnits en stor osäkerhet i fråga om den terminologiska användningen på olika språk. Förklaringarna i ordlistan är väl formulerade och genomtänkta och det är uppenbart att ordlistan kan komma till användning i många olika sammanhang. Svenska social- och kommunalhögskolan ser det därför som ytterst viktigt att information om ordlistan sprids så omfattande som möjligt och att den görs tillgänglig för en så stor användargrupp som möjligt. Även om den primära målgruppen enligt finansministeriets brev är anställda inom statsförvaltningen, hoppas högskolan att den databas som används är tillräckligt tillgänglig. En möjlighet vore att se till att ordlistan länkas via relevanta institutioner, t.ex. Finlands kommunförbundet, olika universitet och högskolor m.fl.

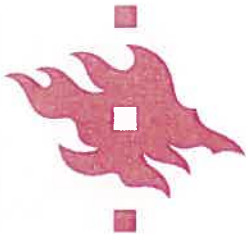
Svenska social- och kommunalhögskolans kommentarer baserar sig på en genomgång av ordlistan gjord av professor Stefan Sjöblom och rektor Henrik Hägglund. Det har inte varit möjligt att i detalj gå igenom hela det omfattande materialet, men kommentarerna innehåller en del iakttagelser över termerna i ordlistan. En del av kommentarerna ansluter sig till definitionerna i allmänhet, och påverkar således också den finskspråkiga versionen, för det fall att den ännu kan förändras.

Högskolan hoppas att de här kommentarerna kan vara till nytta för den fortsatta bearbetningen av ordlistan.

Rektor

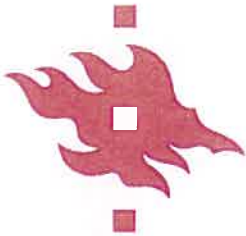

Henrik Hägglund

Svenska social- och kommunalhögskolans kommentarer till förslaget till svenskspråkig version av den kommunala ordlistan:

- s. 17 Erityistoimiala har översatts som "kommunens obligatoriska uppgifter". I texten har inte använts de vedertagna "speciell" eller "särskild" kompetens, inte heller lagstadgad uppgift (se också kommentar om s. 117-119).
- s. 19 "koalition" låter litet främmande i det här sammanhanget
- s. 23 sektion: både på finska och på svenska saknas det viktiga exemplet, nämligen utbildningsförvaltningen i tvåspråkiga kommuner i fråga om vilka 16 § 2 mom. i kommunallagen ju rent av anger sektion som ett alternativ för organiseringen av förvaltningen.
- s. 25 meningen vid Selite "...och som samarbetsforum..." motsvarar inte innebörden i den finska versionen.
- s. 30 i samband med definitionen av valbarhet används ordet "kvalifikationskrav". Detta låter litet främmande i det här sammanhanget. Skulle "behörighetskrav" vara bättre? – I samma stycke om valbarhet talas om har en ledande ställning i ett samfund där *kommunen har bestämmande inflytande*". Uttrycket "bestämmande inflytande" motsvarar inte lagtexten (34 § i KomL) som använder det klarare och enklare "bestämmanderätt".
- s. 32 "kommunfullmäktigeledamot" och "stadsfullmäktigeledamot" är otympliga begrepp och de kunde lämpligen skrivas om.
- s. 39 definitionen av "kommunal självstyrelse" är något snäv både på finska och svenska.
- s. 46 "kommunval" nämns som ett inofficiellt begrepp. Man kan dock fråga om det alls ska nämnas i ordlistan. Man borde väl undvika att använda det begreppet.
- s. 55 Angående offentligheten av myndighetshandlingar anförs i texten att de är offentliga, "om inte offentligheten av *nödvändighetsskäl* begränsats genom lag". Nödvändighetsskäl borde ersättas med *tvingande skäl*, vilket används i 12 § 3 mom. i grundlagen. Då motsvarar den svenska förklaringen den finska.
- s. 56 Både 61 § 2 mom. i kommunallagen och 118 § 2 mom. i grundlagen använder uttrycket "*reservera sig*" för föredragande, inte "anmäla avvikande mening".
- s. 70 "basserviceprogramförfarande", otymplig svenska; hellre förfarande för basserviceprogrammet
- s. 74 "affärsverkssamkommun", otymplig svenska; hellre samkommun för affärsverk
- s.101 "tätortsstrukturförhöjning", otymplig svenska, torde räcka med tätortsförhöjning
- s. 107 *Kommunfusion* och *kommunsamgång* kunde med fördel föras med "avråds". Uttrycket *kommunsammanslagning* är gångbart och korrekt. Det är onödigt att i ordlistan ens ta in ord som inte borde användas.
- s. 117 Det verkar helt onödigt att ens nämna det felaktiga "kommunens verksamhetsområde" som en översättning av "kunnan toimiala". Det helt vedertagna och etablerade

uttrycket är ju "kommunens kompetens". "Verksamhetsområde" borde lämnas bort från ordlistan. Då behövs inte heller förklaringarna gällande Sverige. – Vedertaget är också att för "yleinen toimiala" använda "allmän kompetens" och för "erityistoimiala" använda "särskild" eller "speciell kompetens". De här uttrycken är kanske språkligt sett svårare att förstå än obligatoriska och frivilliga uppgifter, men förekommer nog i kommunalrättslig litteratur. I stället för "obligatoriska" uppgifter används också det tydliga "lagstadgade" uppgifter. Det är ju uttryckligen fråga om lagstadgade uppgifter. – senare i texten (s. 118-119) kommer uttrycket *allmän kompetens*. Kunde finnas redan på s. 117.

s. 118

Exemplen på de "centrala" uppgifterna inom den allmänna kompetensen verkar kanske inte helt centrala. Åtminstone kommunens uppgift att främja sina invånares välmående och välfärd (t.ex. kultur, idrott, motionsverksamhet osv.) kunde nämnas. Gymnasie- och yrkesutbildning är något atypiska exempel i och med att båda verksamhetsformerna de facto är reglerade i lag.